

T Ė V A I I R V A I K A I

Rašo
J. Kidykas, S. J.

TIKROJI KALTININKĖ

Salia labai malonių dalykų, kunigui tenka ne retai patirti ir labai liūdną gyvenimo pusį. Neseniai vienas misijonierius pasakojo tokį atsitikimą: Kalėjime sėdėjo mirti pasmerktas jaunas vyras. Katalikas. Kunigas stengėsi prikalbinti jį atlikti priešmirtinį išpažintį. Nieko nepadėjo. Galų gale vaikas paprašė:

“Tėve, padaryk man vieną malonumą. Pakviesk čia mano motiną.” Sugrįžo kunigas su motina. Vos tik jai peržengus slenkstį, vaikas parodė jį pirštu ir pasakė:

“Kunige, štai tikroji kaltininkė, kad aš čia esu. Man šiandien užners virvę ant kaklo. Aš būsiu pragare. Bet aš turiu didelį malonumą — ateis ir ji vieną kartą pas mane.”

Baisus paskutinis vaiko žodis motinai. Norėtum žmogus manyti, kad tas vaikas, stovėdamas mirties akvajuose, nežinojo ką kalbės. Bet prieš kokį pusmetį “The American Weekly” laikraštyje tilpo geros nusikaltėlių žinovės Mrs. Josephine Quirk straipsnis apie jaunimo nusikaltimus. Tame straipsnyje ji paduoda tokią vieną Juvenile Court teisėjo New Yorko nuomonę: “Parents are responsible for 90 per cent of the juvenile crime in America — and mothers are responsible for most of that 90 per cent.” Taigi, už 90 nuošimčių jaunimo nusikaltimų kalti yra tėvai, o už tos 90 nuošimčių didžiumą kaltos yra motinos. Labai skaudūs

žodžiai tėvams ir motinoms. Širdis purtos, nenori tikėti. Bet, sako ta pati rašytoja, juos patvirtina gyvenimo faktai. Norėčiau pridėti, jog tai patvirtina ir sena lietuvių patarlė: “obuolys netoli nuo obelies terieda.” Tą patį galima išskaityti ir iš Išganytojo žodžių: “Geras medis negali duoti blogų vaisių, nei blogas medis gerų vaisių.” (Mt. 7, 18). Tą patį turėjo mintyje ir a.a. šventasis Tėvas Pijus XI, kai pasakė jį aplankiusiai miniai motinų: “Duokite man šventų motinų, aš duosiu jums šventus žmones.” Tokie vaikai, kokie tėvai.

Prisižiūrėjus į šių dienų šeimyninį gyvenimą reikia pasakyti, jog daugybė tėvų augindami vaikus nepaiso nė poros pačių pagrindinių sveiko proto reikalavimų, o antra — auklėja vaikus ne krikščioniškai.

Tiesa, daugelio tėvų suraminimui, reikia pripažinti, jog ir geriausiose šeimose gali retkarčiais atsirasti palaidūnas sūnus, ar paklydėlė dukterė, be jokios tėvų kaltės. Tačiau, tokie atsitikimai reti. Reikia taip pat sutikti, jog nėra nė vieno tikinčio tėvo nei motinos, kurie nenorėtų užauginti savo vaikus gerus. Labai retai tesutiksi tėvus stačiai mokančius vaikus blogo žodžiu. Bet iš kur tie blogi vaikai atsiranda? Nuo mėsulio jie nenukrinta! Kaip tai atsitinka, kad gero benorintieji tėvai užaugina vaikus blogus?

ria, katro turi vaikas klausyti? Juk pats vaikas, iki mažas, dar negali atskirti, kas gera, kas ne. Iš tėvų ginčų mato, kad ir patys tėvai to nežino. Tai ką jis darys? Kol jaunas klausys, arba to, kurio labiau bijosi, arba to, ku-

D. G. Kun. Dr. Jonas Navickas, M. I. C., Amerikos Tėvų Marijonų Provincijos, didis visuomenininkas — kutūrininkas, rašytojas ir jaunimo auklėtojas. Jis nuolatiniame reme ir remia “Draugą” savo raštais ir bendrai malonia moraline parama.

rio įsakymas jam malonesnis. Taip vaikai išmoksta veidmainiauti, pataikauti, išsisukinti nuo jiems nemalonių įsakymų, apgaudinėti tėvus, juos išnaudoti vienas prieš antrą ir negerbti. O kai suauga tai nei vieno, nei antro nebeklauso. Todėl auginant vaikus reikia vienybės, vie-

tro neniekinti. Ką vienas pasakė, tą antras visada turi patvirtinti (žinoma, jei įsakymas dalykas nėra nuodėmė) ir reikalaujti, kad vaikai tai padarytų. Tada vaikai žino, ką jie turi daryti, ko nedaryti, kas gera, kas negera; tik tada vaikai žino, kad išsiskinėjimui nieko nepadės ir

iš mažens išmoks be jokio vargo paklausti ir pagerbti savo tėvus. O tas yra pirmutinis būsimo dorą žmogaus pagrindas. Kas iki penkių metų savo amžiaus neišmoko klausyti ir gerbti savo tėvų, iš to dorą žmogaus vargiai begalima tikėtis. Tėvų gyvenybė yra geriausia klusnumo ir pagarbos mokykla.

Bet kaip sunku išlaikyti tą vienybę, kur vienas tėvų yra ar girtuoklis, ar kito tikėjimo, ar net visai be tikėjimo žmogus!

Kaip sunku susišnekėti su girtuokliu vyru. Kaip dažnai jis tik ir ieško priekabių bartis ir prieštarauti. Ne retai lieps vaikams padaryti nuodėmingų dalykų. Motina tai matydama nenorės nukentėti, o kartais ir negalės kentėti. Turės vyrą perspėti. Iš čia barniai, nesutikimai ir vienybė jau sunaikinta. Todėl mergaitės svajojančios kada nors turėti jaukią šeimynėlę ir užauginti gerus vaikučius, turi bijoti geriančio vyro lyg ugnies. O kur jau šeimoje toks geriąs tėvas yra, tai dėl vaikų labo reikia visomis išgalėmis rūpintis išlaikyti vienybę. Kiek kaštuos tiek! Niekada neniekinti girtuoklio vyro vaikų akyse, nebarti jo ir nežeminti. Nukentėti. Nukentėti ir tada, kai jis neteisinau priekabių ieško. Melstis pačiai motinai ir sakyti vaikams pasimelsti už savo sergantį tėvelį. Nes, iš tiesų, tik ras girtuoklis yra ligonis. Jei girtas tėvas liepia vaikams daryti ką nors nuodėmingo, tai, žinoma, negalima tylėti nepasipriešinus. Bet ir tuo

atvėju be barnių, visai ramiai pasakyti vaikams: to daryti negalima, tas yra nuodėmė. Kai tėvelis išsipagiriš, pats džiaugsis, kad to nepadarytė. Moters turi ypatingai saugotis nebarti girtuoklio už pasigėrimą. Tas nieko nepadeda, tik namuose dar pragarą sukelia. O jei vaikai mato, kaip jų motinėle yra kantri, kaip ji nukenčia net didžiausius pasigėrusio tėvo daromus nemalonumus ir dar jam gerą daro ir už jį meldžiasi, tai vaikai taip pamyli tokią gerą motiną, kad meiliai klausos visų jos įsakymų, seka jos pavyzdį ir nepaiso tėvelio blogųjų pavyzdžių. Tik su begaline kantrybe yra galima girtuoklio šeimoje išauginti gerus vaikus.

Dar sunkiau bus išlaikyti vienybę, kur vienas tėvų ne katalikas. Juk tada vienam penktadienio pasninko sulaužymas yra sunki nuodėmė, kitam ne nuodėmė. Vienam reikia eiti šventą dieną į bažnyčią, kitam nereikia. Vienam išpažintis reikalinga dėl sielos išganymo, kitam ji nereikalinga. Vienam švenčiausiam Sakramente yra tikras Jėzaus kūnas ir kraujas, kitam tik duonos gabalėlis, primėnas paskutinę vakarienę. Kai katalikiškose šeimose visi džiaugiasi beprisiriartinčio mėsos šventės ypač pirmąją vaikų komuniją, sutvirtinimo sakramentu, tai ne katalikas tėvas tame džiaugsmu nedalyvaus, nes jam nėra iš to ko džiaugtis. O gal net neleis vaikų eiti prie sakramentų? Vienoje šeimoje tėvas liuteronis. Aštuonių metų mergaitė katalikų mokykloje. Ji girdi seseris vienuolės gražiai kalbant apie Jėzų švenčiausiam sakramente, apie didelę laimę jį priimti, kaip labai Jėzus myli nekaltus vaikus. Ir ji nori eiti prie pirmos komunijos. Parėjusi namo prašo motinos leisti rengtis prie komunijos. Motina bijo tėvo, nes žino, kad jam tas nepatiks. Mergaitė nenusileidžia. Tada motina siunčia vaiką pas tėvą. “Jei tėvelis leis ir aš leisiu.” Mergaitė pabučiavusi tėvui ranką prašo: “Tėveli, leisk man eiti prie pirmos komunijos. Visa mano klasė rengiasi ir aš noriu priimti Jėzų.” Tėvas susiraukęs atsako: “Tu dar maža, nieko neišmanai, kai suaugsi, protas gausi, tada galėsi eiti.”

“Bet, tėveli, aš jau aštuonių metų. Kiti vaikai už mane jaunesni eina, net 7 ir 6 metų. Aš taip labai noriu Jėzaus.”

“Eik šalin ir daugiau nerving. Neleisiu.”

Apsiverkusi mergaitė sako čia pat stovinčiai motinai: “Mama, kaip tu galėjai būti tokia kvaila ir eiti už ne kataliko vyro?” Parandonavo motina, bet ką ji gali atsakyti? Juk vaikas tiesą sako, tai mato ji pati. Nėra vienybės. Kas išaugs iš tokios šeimos

vaikų? Dar blogiau yra, jei ne katalikas tėvas, (o ypač motina) savo tikėjimą labai myli ir yra geras žmogus. Vaikai tokį tėvą labai myli. Bet jie mato, kad jų mylimas tėvelis eina į kitą bažnyčią, nepaslinkauja, neina prie sakramentų, nesimeldžia rytą ir vakarą. Argi jis gali turėti ne gerą tikėjimą? Katruo vaikui patiktis. kataliku ar ne kataliku? Gyvenimas parodo, kad maišytose moterystėse vaikai yra labai šalti savo tikėjimui, o jau vaikų vaikai dažniausiai nebe katalikai. Kaip atsakys prieš Dievą katalikas vaikas imdamas ne katalikę mergaitę už savo būsimo vaikų motiną, ar katalikę mergaitę eidama už ne kataliko? Kiekvienas susipratus katalikas pasakys su viena mergaite: “geriau aš liksiu senmerge bet už ne kataliko neisiu.” Tokioje šeimoje labai sunku išlaikyti vienybę ir todėl labai sunku išauginti gerus vaikus.

Didžiausias pavojus gresia vienybei ir geram vaikų augimui, kur vienas tėvų yra pametęs savo tikėjimą. Kai kito tikėjimo žmogus dar nieko nesako prieš Dievą ir tikėjimą, tai bedievis niekada neiškęs iš tikėjimo nepasijuokęs. O jei jis yra dar menko išsilavinimo, nemokytas žmogus, tai jis labai bjauriai dergs bažnyčią, kunigus, pasninkus ir visas tikėjimo praktikas. Tada nebus šventos dienos, kad jis nepakeltų skandalo motinai su vaikais norint eiti į bažnyčią. Tada nebus to penktadienio, kad jis nereikalautų mėsos. Kaip tada išsisaugosi barnių? O be to dar prisideda tokio tėvo blogas pavyzdys vaikams. O mes žinome, kad blogi pavyzdžiai greičiau patraukia vaikus, negu geri. Kaip tokioje šeimoje galima norėti kad vaikai būtų geri? Galima dar ir čia daug padaryti, bet yra šimtus kartų sunkiau. Ir čia, kiek kaštuos tiek, reikia stengtis išlaikyti vienybę. Nie kada nesibarti dėl tikėjimo. Jei netikinčioji pusė pyksta, vadinama eiti į bažnyčią, tai paprastai tylėk ir neprašyk. Jei reikalauja penktadienį mėsos, o negavus kelia vaikus, duok geriau su mėsa, kad tik nebūtų vaidų. Bažnyčia tai leidžia (tik vaikai turi žinoti, kad Bažnyčia leidžia). Tikinčioji pusė turi vesti labai pavyzdingą, religinį gyvenimą. Nors šventomis dienomis niekada neapleisti bažnyčios, eiti dažnai sakramentų, namie kiek galima melstis sykiu su vaikais ryte ir vakare. Su netikinčia puse būti kiek tik galima švelnesniu, kantresniu, uoliai atlikti visas savo namų pareigas; darbštumas, pasiaukojimas ir teisingumas dėl Dievo meilės ilgainiui atveria akis ir netikinčiam žmogui,

(Tęsinys 2 pusl.)

Šv. Kazimiero Akademijos
Rėmėjų Draugija
SVEIKINA

Dienraštį “Draugą” sulaukusį 30 metų sukakties! Sveikiname jo leidėjus, Tėvus Marijonus, Redakciją, Administraciją ir visą “Draugo” personalą!

Dėkojame nuoširdžiai už paramą teiktą mūsų organizacijai, jai steigiantis ir per visą 20 metų jos gyvavimą.

“Draugo” skiltyse visuomet radome pritarimo mūsų darbams. Dėkingai —

Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų Centro Valdyba

KUN. PROF. B. URBA, kapelionas
ANTANINA NAUSEDIENĖ, pirmininkė
ONA REIKAUSKIENĖ
MARGARETA DOBROVOLSKIENĖ
vice pirm.
VERONIKA GALNAITĖ, nutarimų rašt.
KOTRINA GARUCKAITĖ, finansų rašt.
BRONISLAVA BITAUTIENĖ
ELENA NEDVARIENĖ
išdo globėjos
IEVA RUDIENĖ
ELZBIETA PAULIENĖ
Federacijos atstovės
FRANCIŠKA BURBA, tvarkdarė
EMILIA PROSEVICIOTĖ
ELZIUTĖ PLEKAVICIOTĖ
ZOFIJA JURGAITE
korespondentės

Tėvų Vienybė

Pirmutinis sveiko proto reikalavimas yra pačių tėvų vienybė ir sutarimas. Vienybė visais vaikus liečiančiais klausimais.

Kai du šuniuku bežaisdamu nusitveria į dantis kokių, (pančiaką) ir ima tempti vienas į vieną, antras į priešingą pusę, tai ta kokinė turi plyšti. Lygiai kai tėvams trūkstant vienybės, vienas tempa vaiką į savo, kitas irgi į savo pusę, tai vaiko charakteris turi plyšti. Tos vienybės daugybė šeimų kaip tik ir stokoja. Štai keletas pavyzdžių:

Stoka vienybės tikėjimo dalykuose. Motina norėtų, kad vaikai eitų dažniau į bažnyčią ir prie sakramentų — tėvas murma, “kam to reiki. Juk vaikai ne davatkos, lai išsimiega; prisimels kai pasens; iš poterių valgyti neišvirs” ir panašiai.

Stoka vienybės ir sutarimo kasdieniuose gyvenimo mažmožiuose. Vienas nori, kad mažieji vaikai vakare būtų namie 8 valandą, o vyresnieji 10; antras ginčija, kad darbar ne tokia mada, kad Amerikos vaikų negalima uždaryti su vištomis laktose, jaunimas turys paužti, pasilink-

sminti, viso svieto vaikai tik apie nakties dvyliką namo pareina ir t.t. Vienas tėvų draudžia vaikams susieiti su kaimynų vaikais, kad jam atrodytų jie blogai išanklėti; antram patinka ir jis leidžia. Vienas reikalauja, kad vaikai valgytų neskirdami viską, kas ant stalo padėta; antras neleidžia mokančius vaikus blogo žodžiu. Bet iš kur tie blogi vaikai atsiranda? Nuo mėsulio jie nenukrinta! Kaip tai atsitinka, kad gero benorintieji tėvai užaugina vaikus blogus?

patys savo tarpe taip nesuta-

TĖVAI IR VAIKAI

(Tęsinys iš 1 pusl.)

ar, mažų mažiausiai, daro labai gerą įspūdį į vaikus ir juos siek tiek apsaugo nuo blogos netikincio tėvo įtakos. Bet dar pakartojau: tokioje šeimoje išauginti gerus vaikus yra be galo sunku. O jei

Tėvų Pavyzdys

Antras pagrindinis sveiko proto reikalavimas yra *Tėvų Pavyzdys*. Ar vaikai maži, ar jau dideli, pirmoje vietoje pavyzdys. Vaikai yra lyg beždžionukai. Jie pamėgdžioja suaugusius, ypač savo tėvus. Kai tėvai skundžiasi, jog vaikai neklusnūs, pikti, atsisėdę, kad jie tėvus iškeikia, ar net muša, kad savo tarpe riejasi, tai dažniausiai galima tokiems tėvams pasakyti: jų vaikų yra gyvos jų pačių fotografijos. Lakštingų vaikų niekada nekrankia kaip varniukai, o varnų vaikai niekada negieda kaip lakštingalos. Jeigu vaikai iš pat jaunų dienų girdi savo tėvus kas antrą, ar trečią, o gal net kas dieną barantis, viens kitą bjauriausiais žodžiais pravaržuojant, tai iš kur jie galėjo išmokti gražioje taikoje gyventi? Jei supykęs tėvas tuojau pat velniui ir kitas bjaurybės tūkstančiais barsto, tai ir vaikai mano, kad supykęs žmogus taip elgtis turi. Jei motina negavusi ko nors nuo tėvo verkia, po kiek dienų nesišneka, tai iš kur vaikai žinos, kad reikia kitaip elgtis? Tėvai vaikus muša, bara, kai jiems ką nors pameluoja. O tie patys vaikai mato, kad labai dažnai tėvas meluoja motinai, motina tėvui, kaimynams, o gal net pačius vaikus liepia meluoti. Kodėl tėvams meluoti galima, o vaikams negalima? Kaip dažnai tėvai verčia vaikus melstis, eiti į bažnyčią, juos net iškeikdami ir mušdami, o patys tik retkarčiais ateina. Ar negalėtų vaikai sakyti: pirma eik pati, tada mane varyk. Iš kur vaikai išmokys mylėti maldą, kalbėti rytinius ir vakarinius poterių, jei jie niekada nemato meldžiantis savo tėvus? Vienas berniukas atbėga pas savo motiną ir klausia, kada jis užaugęs toks didelis, kaip tėvelis. Motina susidomėjusi irgi klausia: o kodėl tu, Jonuk, nori taip greitai užaugti didelis? "Kad man tada nebereiks kalbėti poterių" — atsidusta vaikutis. Mat jis, vargšelis, niekada nematė savo tėvelio meldžiantis, tai manė, kad poteriai yra vaikų darbas. O jei dar namuose girdi juokiantis iš kamigų, juos vadinant sukeičiais, išnaudotojais, žmonių mukintojais, ar vaikai norės mylėti tokius bjaurius žmones? Ar norės kada nors jų klausyti, jais pasitikėti? Kaip norės vaikai klausyti savo tėvų įsakymų, jei jie mato kaip tėvai ko ne kas dieną laužo Dievo įsakymus?

Ne maža tėvų verkia, kad vaikai senatvėje juos apleidę, duonos kąsnio gailisi, nė

kartais netikincioji pusė yra labai užsispyrusi ir visokiais būdais stengiasi vaikus atitraukti nuo tikėjimo, tada reikėtų pasitarus su vietos klebonu, nuo tokio vyro ar žmonos atsiskirti, kad vaikai neprarastų tikėjimo.

cento neduoda. Bet argi ne iš tėvų to išmoko? Argi jie nematė, tėvus dėl kiekvieno išleidžiamo cento drebant? Argi jie negirdėjo, kaip tėvas per kelias dienas barė motiną, ar motina tėvą, kam davė kelis dolerius ant mišiu, ar ant kitų gerų darbų? Ar vaikams nebuvo sakoma, kad reikia tik dirbti ir dirbti, kad tik pinigų, turėtų, kad pinigai už viską brangesni? Na, jei pinigai už viską brangesni, kam juos duosi tėvams? Jei tėvai buvo šykštūs, tai vaikai dar šykštesni dėl tėvų.

bet ten, kur vaikai mato taikius, vienybėje gyvenančius, pamaldžius, pasiaukojusius, visokiems geriems darbams pagal išgalės duosnius tėvus, ten vaikai išauga geri be didelio vargo, ten tėvams nėra ko skųstis senatvėje savo vaikais. Pagalvok šitas eilutes skaitančioji motinėle, tėveli, ar gali trokšti, kad tavo vaikai būtų tokie pat, kurie patys esate? Ar gali tavo sūnus žiūrėdamas į tave, savo tėvą, didžiulius ir sakyti, toks ir aš noriu užaugti? Ar gali tavo duktė žiūrėdama į tave, motinėle, sakyti, aš norėčiau kada nors tapti tokia motina? O gal vaikai turi jūsus gėdytis ir savo širdyje galvoti: neduok Dieve nė viename vaikui turėti tokių tėvus, kaip aš turiu? Tėvai turėtų būti tokie pavyzdiniai, kad jie galėtų savo vaikams drąsiai sakyti, kaip Kristus sakė savo apaštalams paskutinėje vakarienėje: "aš jums daviau pavyzdį, kad kaip aš dariau ir jūs taip darytumėte." Tėvų santauka — vienybė ir geras pavyzdys yra du pagrindiniai sveiko proto rei-

kalavimu auginant vaikus. Kas jų nepaiso, negali tikėtis užauginti vaikus gerus. Kur nors vienas tėvų tą vienybę griauja, kur nors vienas rodo blogą pavyzdį, ten geras vaikų auklėjimas yra be galo apsunkinamas. Todėl jau vien dėl vaikų labo tėvai turėtų gyventi santaikoje vienybėje ir vesti pavyzdinę dorų žmonių gyvenimą.

Žmogaus gyvenimas ant žemės nėra žaidimas, o didesnio ar mažesnio kryželio nesisimas. Ypatingai krikščionis katalikas negali apsieiti nenešęs kryžiaus: "kas neneša savo kryžiaus ir neseka manęs, negali būti mano mokytinis" (Luk. 14, 27). Todėl žmogus nusistatęs, trūks plyš, vengti savo gyvenime visų kryželių, negali būti katalikas. Tačiau daugybė, daugybė tėvų auginą vaikus, ne truputiuko neatsižvelgdami į pagrindinį Kristaus reikalavimą. Kiek tėvų galvoja ir šneka: "mes mylime savo vaikučius. Gyvenimas yra sunkus. Prisivargęs vaikai mūsų netekę, iš namų išėję. Todėl dabar žiūrėkime, kiek tik galima palengvinti jų gyvenimą, kiek tik galima padaryti ji malonesnį." Na ir lengvina ir auginą tuos vaikučius ir puoselėja, lyg kokias gėles šiltnamyje. Ta yra didžiausia tėvų, o jau ypač motinų daroma klaida! Ar galėtų nors viena futbolo komanda laimėti varžybas, jei per mėnesių mėnesius prie jų nesiruošų? Ar būtų J. Šarkis ar J. Louis tapę bokso čempionais, jei jie būtų galvoję, kaip tokių mamų: aš dar užtenkamai prisikamuosiu, kai susitiksiu su savo kompetitoriu. Todėl dabar reikia gerai silseti, gardžiai valgyti ir gerti, ilgai miegoti ir nusipenėti. O kai jau nusipenėsiu ir gerai išilsėsiu, tai pirmu smūgiu savo priešininką ant žemės patiesiu. Vieni juokai. Taip negalvoja nė vienas sportininkas rengdamasis prie savo žaidimų. Bet taip galvoja ir elgiausi daugybė tėvų augindami vaikus sunkiam gyvenimui. Vaikai dar prisivargę, todėl dabar nepratinkime jų var-

ti! Na ir išleidžia į gyvenimą tokius lepūnėlius ir lepūnėles, kad jie pajutę pirmąsias gyvenimo sunkenybes, prie kurių nebuvo pripratę, nusimena, kenčia, ir yra nelaimingi žmonės, vien dėl to, kad nebeturi tokių patogumų, kaip pas tėvus. Vaikus reikia iš pat jaunų dienų pratinti prie gyvenimo sunkenybių ir visokių kryželių nešimo.

Argi tėvai turi jau mažus vaikus kamuoti sunkiais darbais, visokiais reikalavimais ir aukomis? Argi galima drausti vaikams dorai pasilinksminėti, atimti visus malonumus?

Jokiu būdu! Ne tai aš manau sakdamas reikiant pratinti vaikus prie kryželių nešimo. Pirmiausiai reikia vaikams *neleptinti!* Yra tėvų, kurie vaikus pilte apipila visokiais reikalingais ir nereikalingais daiktais. Galybės drabužėlių (ypač mergaitėms!) Žaislų pilnos pakampės. Nespėjo vieno sudaužyti, jau turi du nauju. Ką tik vaikas pamato krautuvės lange ir motinos paprašo, tas tuojau pat nupirkta. Net neprašius perka. Net, vaikui nenorint, kruštę įkruša. Vienoje kelionėje įsėdė į traukinį motina su kokių keturių metų dukrele. Vos tik užėmė savo vietą, motina tuojau pat pasiėmė pintinėle ir ištraukusi duoda vaikui saldainį. Dukrelė susiraukusi sako — "nenoriu." Tada motina išima šokolado plytelę. "Nenoriu." Ištraukia gražų raudoną obuolį. Vėl "nenoriu." Taip motina iškraustė ko ne visų pintinėle, siūlydama mergaitei vieną skanėstą po kito. Mergaitei tas tiek nusibodo, kad apsisukusi ant kulno suriko visu balsu: "aš nieko nenoriu" ir nubėgo į kitą vagono galą! Tai vienas iš šimtų neprotinių motinų pavyzdys. Kas bus iš tokios mergaitės po 18, 20 metų, kai ji ištėkės ir kai vyras negalės patenkinti visų jos reikalavimų? Kaip ji galės būti motina, kuriai reikia tiek daug savęs išsižadėjimo, pasiaukojimo ir vargo padėti

dėl šeimos labo? Ji to nemokės ir nenorės, nes namie neišmoko. Pirmam didesniajam nesupratimui pasitaikius jau lėks pas teisėją divoro. O jei ji ir supras kad gyvenime be vargo neapsieis, jei ir panorės būti tikra motina, tai tas jai iš jaunystės nepratusiai ir išleptinai, bus šimtus kartų sunkiau. Tokiu būdu tėvai benorėdami padaryti vaikams gerą, padaro juos nelaimingus, belepindami.

Nelėptinti vaikų reikia ne duoti jiems nešiotis kišenėse pinigų ir pirkti ką jie užsimano. Net Amerikoje yra turtuolių tėvų, kurių vaikai iki nebaigia High School negauna savo pinigų. Reikia duoti vaikams visa, kas reikalinga, duoti daiktus, bet ne pinigus. Kai vaikai turi kišenėse pinigų, tai jie ima riesti nosis, tampa per daug savytstovus, per anksti nepriklausomi. Kai vaikas neturi pinigų, tai yra daug lengviau su-

valdomas, klusnantis. O bar-tais davus pinigų, reikia pasiskui žinoti, kam jis juos išleido.

Nelėptinti vaikų prie stalo. "Kas tik yra padedama ant mūsų stalo tas turi būti valgoma, ar patinka ar nepatinka. Aš nieko neduodu šeimynai, ko nebūtų galima valgyti," sakydavo garsiojo T. Lord, S.J. motina. Taip, vaikams iš mažens turi išmokyti

(Tęsinys 3 pusl.)

Priimk, "Drauge", Mūsų Brolišką Sveikinimą

"DRAUGE"

Tu tarnavai mūsų tautai ir Amerikos lietuvių visuomenei per trisdešimtį metų;

Tu vedei savo skaitytojus tikėjimo ir krikščioniškosios doros keliais;

Tu išsiviją informavai ir vadovavai visuose kilniuose darbuose;

Tu nebuvai svetimas ir mūsų seniausiai fraternaliai savyšalpos organizacijai — LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMUI AMERIKOJ, nes per daug metų tarnavai jai kaip oficialis organas ir niekuomet neskundei savo brangios vietos jos veiklai apibūdinti —

Tad, dėkinga L. R. K. S. A. vadovybė nuoširdžiai sveikina tave ("Draugą") suaktyvių proga, linkėdama ir ateity taip naudingai ir sėkmingai tarnauti mūsų visuomenei, teikti jai žinias, nurodymus, šviesti ir vadovauti!

Ta pačia proga prašoma "Draugo" skaitytojų atkreipti savo dėmesį į LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMĄ AMERIKOJ, kuris 1936 m. atšventė auksinį jubiliejų, kuris turi kuopas visose lietuvių parapijose, kuris dabar veda vajų ir naujus narius priima žymiai palengvintomis sąlygomis.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMAS — LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA yra moderniška fraternalė organizacija vyrams, moterims ir vaikams, turinti savo IZDE \$1,472,216.28, praicity išmokėjusi savo nariams POMIRTINEMIS \$1,862,901.00, PAŠALPOMIS LIGOJE \$1,340,633.16, AUKOMIS \$14,885.26.

L. R. K. S. A. SKYRIAI IR CERTIFIKATAI — Endowment at Age 85 20 Year Endowment Endowment at Age 60 20 Year Payment Life Extended or Paid Up Insurance After Third Year

CENTRO RAŠTINĖ:

73 East South Street
WILKES-BARRE, PA.

Prezidentas
Leonardas Šimutis

Sekretorius
Wm. T. Kvetkauskas

"DRAUGA" 30 METŲ SUKAKTIES PROGA

SVEIKINA

McMAHON & HOBAN, Inc.

Catholic Church Investments

105 South LaSalle Street

Chicago, Illinois

TĖVAI IR VAIKAI

(Tėsinys nuo 2 pusl.)

valgyti viską ką motina išverda. Jeigu motina leidžia vaikui spirtis ir taisyti jam kitus valgius, kadangi jam tas ar kitas valgis nepatinka, tai ji gadina savo vaiką ir pataikauja jo kaprizams, pataikauja vaiko savimylai. Niekur gal vaikai tiek netironizuoja savo tėvų, kaip prie stalo, jei tik tėvai čia jiems nors kiek nusileidžia. Vienoje vietoje mačiau tokį atsitikimą. Pusrėčiams davė pieną, o vienas vaikas užsimanė kakavos. Motina liepia gerti pieną, nes visi tą rytą pieną geria. Vaikas negeria, Motina nieko ne-

Kryželiai

Mokyti vaikus kryželių nešėti. Vienas didžiųjų vaikų kryželių tai klusnumas. Pats didžiausias tėvų kryžius, didžiausia tėvų nelaimė — neklusnūs vaikai. Todėl tėvai turi padėti visą savo išmintį išmokyti vaikus klusnumo, kurio ypač Amerikos vaikams trūksta. Šita mokykla prasi-
deda lopšyje. Jei kurs vaikas neišmoko klausyti iki savo 5 m. amžiaus, vėliau labai sunkiai beišmokysi. Tuo tarpu daugybė tėvų mani visai pri-
singai. "Ak, Jonukas dar toks mažas, Marytė juk dar kūdikis, dar nesupranta kas yra klusnumas. Kai suaugęs tada ir išmoks klausyti." Ir leidžia mažukams daryti ką jie nori, elgtis kaip jiems pa-
tinka. Kodėl vaikas turės klausyti suaugęs, jei jis ne-
klausė mažas? Ko neišmoko Jonelis, to nedarys nė Jonas tapęs. Iš pat mažens tėvai tu-
ri žiūrėti, kad jų žodis, palie-
pinai, uždraudimai būtų vai-
kų šventai vykdomi. Ne kei-
kimais, ne grąšinimais, ne il-
gais pamokslais, o trumpu aiškiu įsakymu. Jei nepaklan-
sė, turi būtinai susilaukti ko-
kios nors bausmės. Minėto T. Lordo motinėle sakydavo sa-
vo vaikui: "Jei tu nepadarai to, kas man patinka, tai ne-
lauk, kad aš padaryčiau, kas tau patinka," ir už bausmę neduodavo ko nors, kas vai-
kui labai patinka. To papras-
tai yra gana. Jei vaikas vie-
ną kartą įsakius nepadarė, pakartok įsakymą antrą kar-
tą. Bet visiškai ramiai ir ne-
leisk nieko kito daryti iki ne-
atliks kas įsakytą. Jei vaikas yra užsispyręs, tai tėvai turi būti dar labiau užsispyrę. Nuo to vaikų sveikata nenu-
kentės. Vaikai turi žinoti, kad tėvai niekada nenusilei-
džia. Kad tėvų žodis yra šventas ir kad nors po kelių dienų, bet jį reiks išpildyti. Tokiu būdu jau mažiems vai-
kams klusnumas įeina į kau-
lus ir į kraują ir kai jie per-
eina 7 metus, tada jau nėra jokio su jais vargo. Ypač mo-
tinos turi atsiminti, kad me-
tų ar poros metų vaikų neiš-
simoka nieko prašyti, kad da-
rytų, ar nedarytų. Jie neturi protelio. Jiems reikia trumpai aiškiai įsakyti. O jei ne-
paklausė, tuojau pat nubaus-
ti. Tokie vaikai tebėra kaip maži šuničiai. Norint juos iš-

besako. Pavalgius visi kelia-
si nuo stalo, keliasi ir užsi-
spyrėlis neišgėręs savo pieno stiklinės. Motina trumpai aiš-
kia jam pasako: "tu dar ne-
baigėi savo pusryčių. Iki ne-
išgėrsi pieno, nepaeisi nuo stalo. Jei neišgėrsi iki eida-
mas į mokyklą, parėjęs iš mo-
kyklos turėsi išgerti. Kito nieko negausi." Vaikas sto-
vėję prie savo stalo virš va-
landos, bet pieną išgėrė, nes žinojo, su mama juokų nėra. Išimti galima tik tuomet da-
ryti, kai vaikas serga ir gy-
dytojas kokius nors valgius uždraudžia.

dresiruoti reikia daugiau "botago," kaip meilių žode-
lių. Vieną kitą kartą vaikas paverks ilgiau, bet matyda-
mas, kad ašaros nieko negelb-
sti, kitą kartą klausys be aša-
rų. Jei bijosi pravirkdyti ma-
žą vaiką, tai jis tave virkdys suaugęs!

Mokyti vaikus kryželių nešėti, reiškia mokyti vaikus pa-
kelti tuos nemalonumus, ku-
rie pasitaiko kasdieniame vai-
kų gyvenime. Nenorėk apsau-
goti vaiką nuo visų nemalo-
numų, nepatogumų ir paken-
tėjimų. Sudaužė vaikas žais-
liuką — nupirk tuojau pat naują. Tepakenčia kelias die-
nas be žaisliuko. Užsigavo kur truputį, ar įsidreskė —

neguodžiuk tuojau pat, ne-
pūsk jo skaudamos vietos, neramink. Tepakenčia, tebū-
na atsargesnis kitą sykį, te-
paaukoka tą skausmą už ken-
čiančias sielas skaistykloje. Vaikui reikia duoti suprasti, kad yra kentėjimų, kurių gy-
venime jis niekada negalės išsisaugoti, kad tuos kentėji-
mus reikia kantriai priimti ir Dievui paaukoti, kad Die-
vas to nori, kad Jėzui tas pa-
tinka. Vaikui padarius ką nors negero, už ką parėjęs iš darbo tėvas tikrai bars, o gal ir apkuls — neslėpk jo dar-
bo nuo tėvo, nemeluok tėvui norėdama išgelbėti vaiką nuo bausmės. Vaikas turi supras-
ti, kad už blogus darbus, žmogus turi priimti bausmę; kad nuo bausmės niekada ne-
išsisuks. Jei nebaus tėvas, ar motina, tai nubaus Dievas.

Mokyti vaikus nešti kryže-
lį, reiškia taip pat įkvėpti vaikams troškimą susivaldyti, pakentėti ir pasiankoti dėl Jėzaus meilės ir patiems tų pasiaukojimų ieškoti. Yra šei-
mų, kur Advento metu vaikai pratinami daryti įvairius ge-
rus darbus. Už kiekvieną ge-
rą darbą jie gali įmesti į tam tikrą dėžutę šiaudelį. Kalėdų rytą jie tuos šiaudelius atne-
ša kūdikėliui Jėzui į prakar-
tėlę, kad jam būtų minkščiau gulėti. Gerai pamokyti vaikai tai daro didžiausiu malonu-
mu. Gavėnios metu daug šei-
mų turi taupymo dėžutes. Bet į tas dėžutes meta tik to-
kius pinigus, kurios vaikai nu-

traukė nuo savo burnos. T.y. jei vaikas dėl Jėzaus meilės nepirko saldainių, nėjo į kru-
tamuosius paveikslus, jis tuos pinigus deda į dėžutę. Vėly-
kos juos atiduoda kokiam nors vargšui. Jei tik tėvai moka vaikams papasakoti apie kūdikėlį Jėzų, ar apie kenčiantį Jėzų ir prašo vai-
kų ką nors padaryti dėl to Jėzaus, jį pradžiuginti, tai vaikai mielai padaro nemalo-
niausius dalykus.

Mokyti vaikus kryželių nešėti, reiškia vaikus mokyti ar-
timą mylėti. Tas vaikų arti-
mas yra pirmiausiai jo tėvai, broliai ir sesers. Ta artimo meilė čia turi pasirodyti dar-
bai. Padėti motinai stalą, indus sutvarkyti suplauti, kambarį išsluoti. Tėvui parė-
jus iš darbo vaikai privalo sutvarkyti jo batus, drabu-
žius ir kitus daiktus. Niekada tėvai neturėtų patys daryti tokius darbus, kurios gali pa-
daryti vaikai. Pratinti vaikus daryti gerą vieni kitiems. Pa-
sidalyti saldainiais, žaislais, padėti vieni kitiems atlikti įvairius darbelius, greit atlei-
sti padarytus nemalonumus. Jie turėtų išmokyti iš akių iš-
skaityti ko kitiems trūksta ir jiems tuojau pat padėti, pa-
rūpinti. Mokyti vaikus ne apie savo nemalonumus gal-
voti, o kokį malonumą jie ga-
li kitiems padaryti. Tokie vaikai yra didžiausias džiaug-
smas tėvams, pasigėrėjimas kaimynams ir kiekvienam

GARSINKITĖS "DRAUGĖ"

žmogui, su kuriuo jie susi-
eina.

Štai keletas pačių svarbiau-
sių geriams vaikams išaugin-
ti punktų. Tėvų vienybė ir pavyzdys, Kristus arba kry-
žiaus nešimas. Kas tų daly-
kų nepaiso, tas negali tikėtis užauginti gerus vaikus.

Bet tai turi būti sunkus darbas tėvams!

Ir sunkus ir nesunkus.

Sunkus. Toks vaikų augi-
nimas reikalauja visiško tėvų atsidavimo vaikams, begali-
nės kantrybės, susivaldymo ir apsigalvojimo. Reikalauja širdies vaiką pabarti, priver-
sti padaryti jam nemalonius dalykus ir net nubausiti. Rei-
kalauja iš tėvų pavyzdžio, doro, katalikiško gyvenimo. Reikalauja daug maldos ir aukų. Tai yra sunku. Bet tas vaikų auginimo darbas yra sykiu ir

Lengvas. Tokiems gero trokštantiesiems tėvams padeda pats Dievas. Jis negali nepa-
dėti. Čia tėvai atlieka paties Dievo darbą. Jo garbei, tas Jam turi rūpėti. Todėl per moterystės sakramentą Die-
vas ir teikia tėvams savo ma-
lonę, ir šviesą. Su ta Dievo malone tėvai gali padaryti viską, kas reikalinga geriams vaikams išauginti. Todėl ka-

SVEIKAS, VILNIAU!

Rašo M. Grigolis

Sveikas, Vilniau, mums sugrįžęs
Su Aušros Marijos Vartais,
Pilimi ir Trimis Kryžiais,
Bokštų bokštais apibertas.

Sveikinamą lenkiam galvą
Vytauto galiūno Karstui.
Iškilnioms bažnyčioms salve!
Gėlėmis jas apibarstom.

Sveikas, Gedimino soste!
Sveikas, kape Basanavičiaus!
Grįžti tu Neris sujuostas,
Grįžtat Karaliaičio griaučiai,

Ne sūnelis palaidūnas
Į tėvų sugrįžti glėbį.
Grįžti kankinio karūnoj
Mūsų meilei užsižiebes.

Mūsų brolių daug palieki
Tu gudams atręžtam plote.
Čion, lietuviai, atskubėkit —
Keisim ant iskarįotų.

Sveikas, Vilniau, sveikas, sveikas!
Sveikas, amžių skriaustas mieste!
Jau atėjo lauktas laikas:
Vilniau, vėl imies mums šviesti.

talikams tėvams nėra ko nu-
siminti ir nuleisti rankas, o
su pilnu pasitikėjimu ir
džiaugsmu atlikti savo šven-
tą pareigą, tada jų vaikai bus
jų senatvės paguoda.

Tiktai tuomet pakilsime
aukščiau kultūroje, kuomet iš-
naudoti.

Žmogus yra mėgstas grum-
tis gyvulys. — G. Papini

Nebūk prietelis tajam, kuris
neturi artimo meilės.

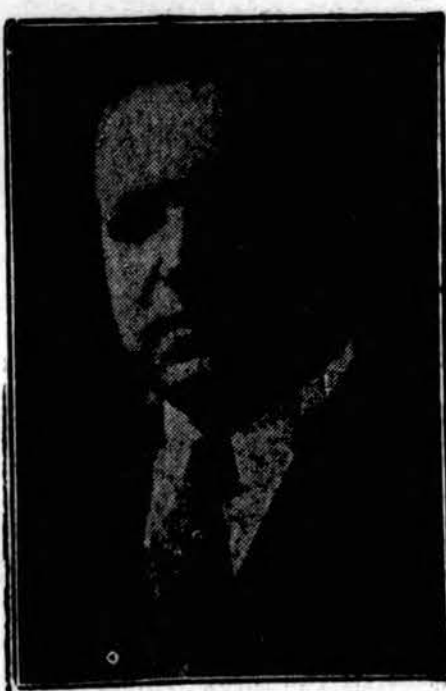
Neužsitikėk draugais ir gi-
minėmis ir neatidėliok ateinan-
čiam laikui tavo išganymą;
nes greičiau žmonės tave už-
mirš, negu tu manai.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

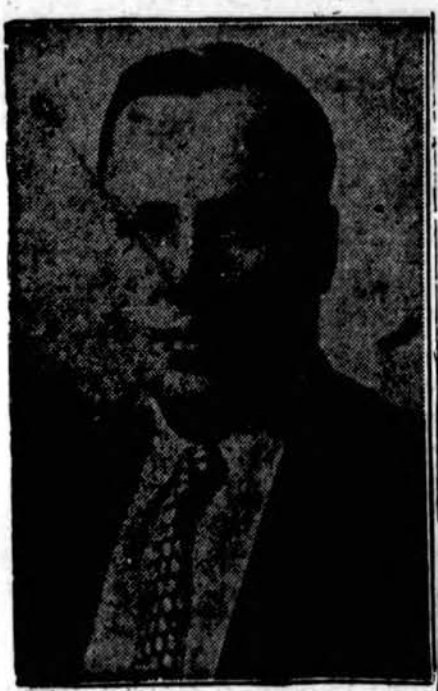
SVEIKINA

"Draugą", švenčiantį Savo 30 Metų Gyvenimo

Sukaktį

Jonas Bertulis

ir Mikas Jovarauskas

Savininkai

2310 W. ROOSEVELT RD. TEL. SEELEY 8760

Chicago

"Draugą", švenčiantį 30 metų sukaktį, jo Redakciją,
Administraciją ir visą personalą.

SVEIKINA

Nuoširdžiai linki ir toliau tęsti katalikų lietuvių
kultūrinimo darbą.

Tėvų Marijonų Rėmėjų 5-tas Skyr.,

Marquette Park

"Draugą" 30-ties Metų Sukaktuvių Proga

SVEIKINA

Aušros Vartų Moterų ir Merginų Draugija

VALDYBA:

D. Gasparkienė, pirmininkė
A. Senevičienė, vice pirmininkė
M. Jaukštienė, raštininkė
M. Masalskienė, kontrolės rašt.
O. Budaitienė, išdininkė

JOSEPH F. BUDRIK FURNITURE HOUSE

3409-21 So. Halsted St. Tel. Yards 3088

BUDRIKO 28 METŲ JUBILIEJAUS IŠPARDAVIMAS

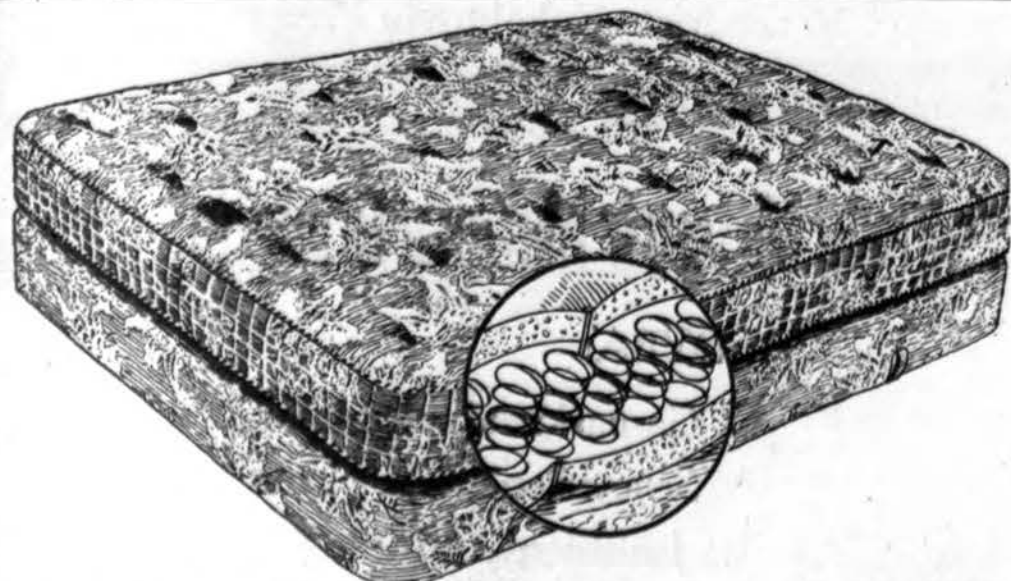
\$10,000 Vertės Dovanų — Dovana Su Kiekvienu Pirkiniu. — Sutaupymai Ant Radijų, Rakandų, Pečių, Refrigeratorių Nuo 30% iki 45%.

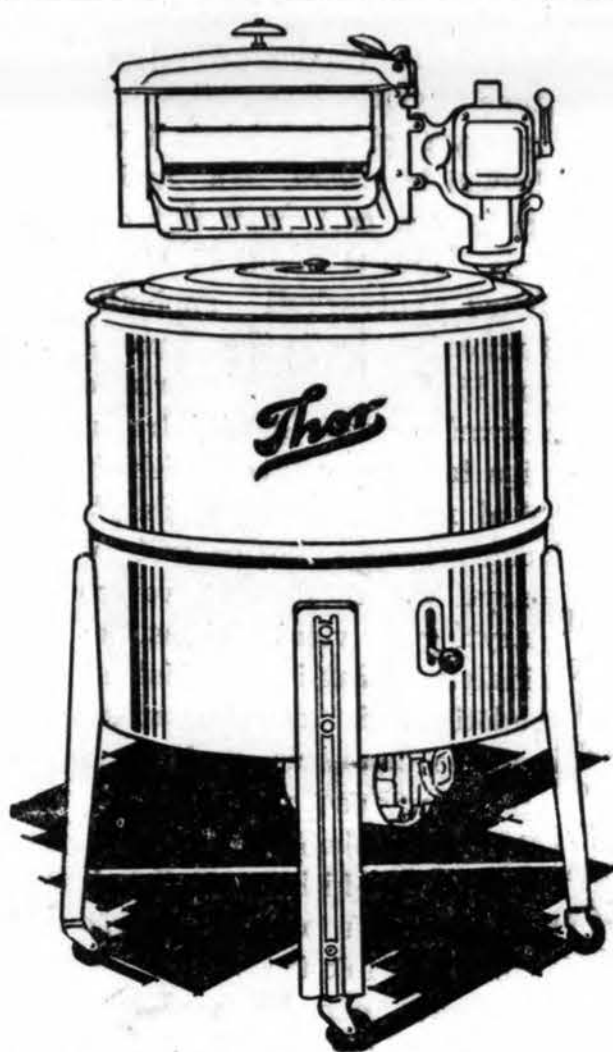
Už \$48.00 pilnos mišros Akordionas, 120 basų Akordionai po \$99.00. 12 basų Pradiniai Akordionai po \$27.00 — \$1.00 į savaitę — Leikišios Dykai.

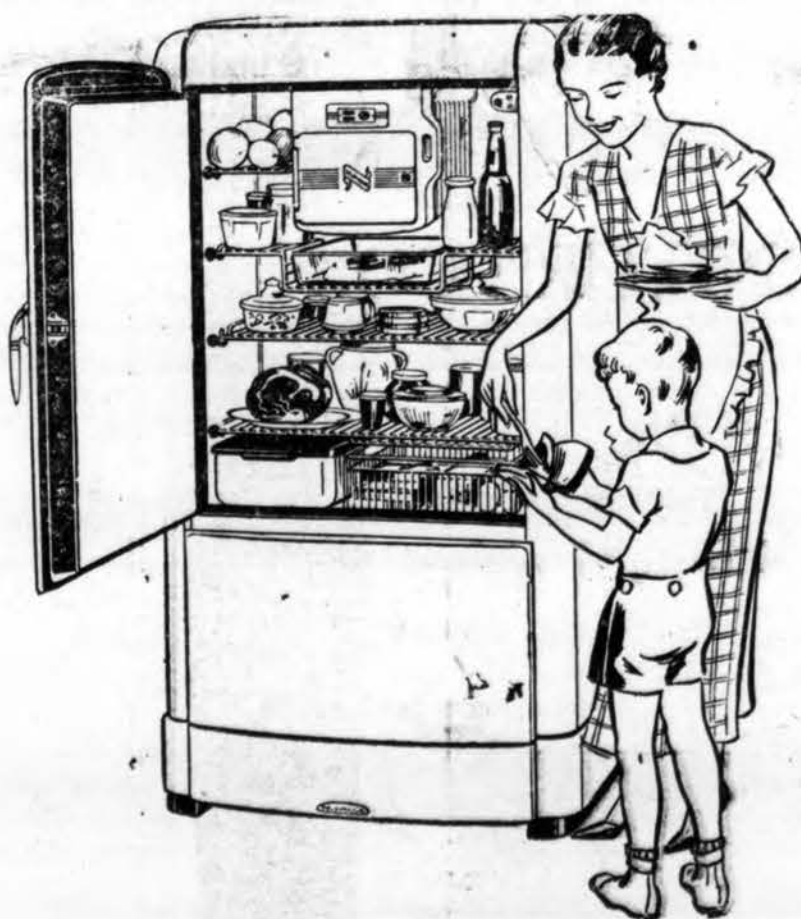
Hoover Special Dulkių Valytojai — Garantuoti per Hoover Co. — po \$19.50
Hoover Norca po \$39.00
General Electric po \$29. Eureka po \$29.

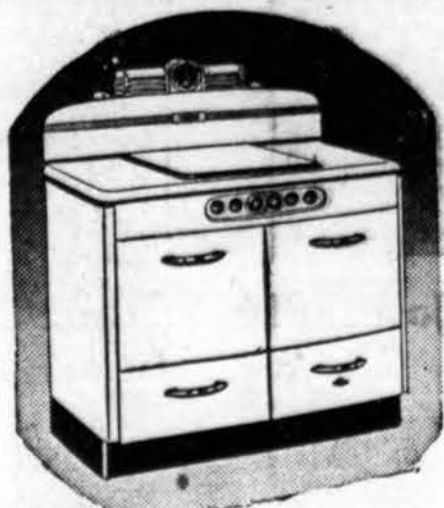
Geri Springsiniai Matracai visokios mišros po \$12.95
Paprasti Springsiniai Matracai po \$6.95
Gryni Vatiniai Matracai po \$3.95

1940 Thor Skalbiamas Mašina už \$49.00. 2 Dideli Blanketai Dykai. \$1.00 į Savaitę. Didelis pasirinkimas Maytag, Norge, Easy Washer ir kitų

Sutaupysite nuo \$50.00 iki \$70.00 dabar pirkdami Elektrikinę Ledaunę. 5 pėdų G Electric už \$69. Norge, Westinghouse, Crosley, Philco, Conservadore po \$99.00

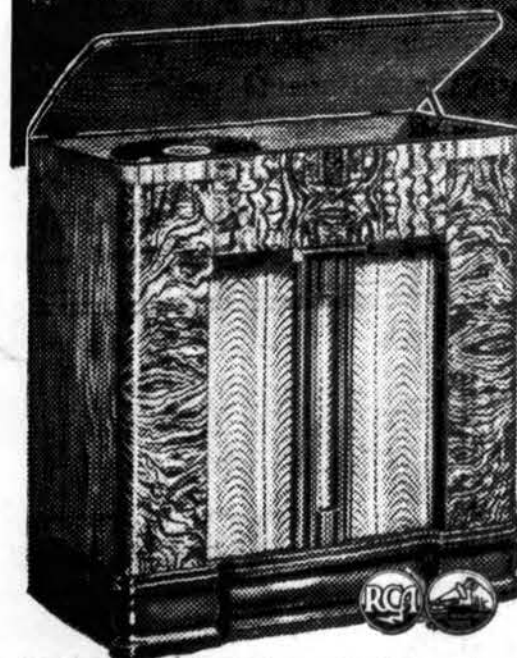
Gasiniai Pečiai - Angliniai, Aliejiniai Pečiai — Norge, Universal, Monogram ir kt. po \$29.00 ir \$49.00
8 Šmėtų Aluminum setas Dykai su kiekvienu pečiu.

Rašomos Mašinėlės Naujos \$17.50
Royal po \$29.00 — Corona po \$29.50
Pačios geriausios po \$49.50

THIS "GOOD TIMES" MODEL
RCA Victrola

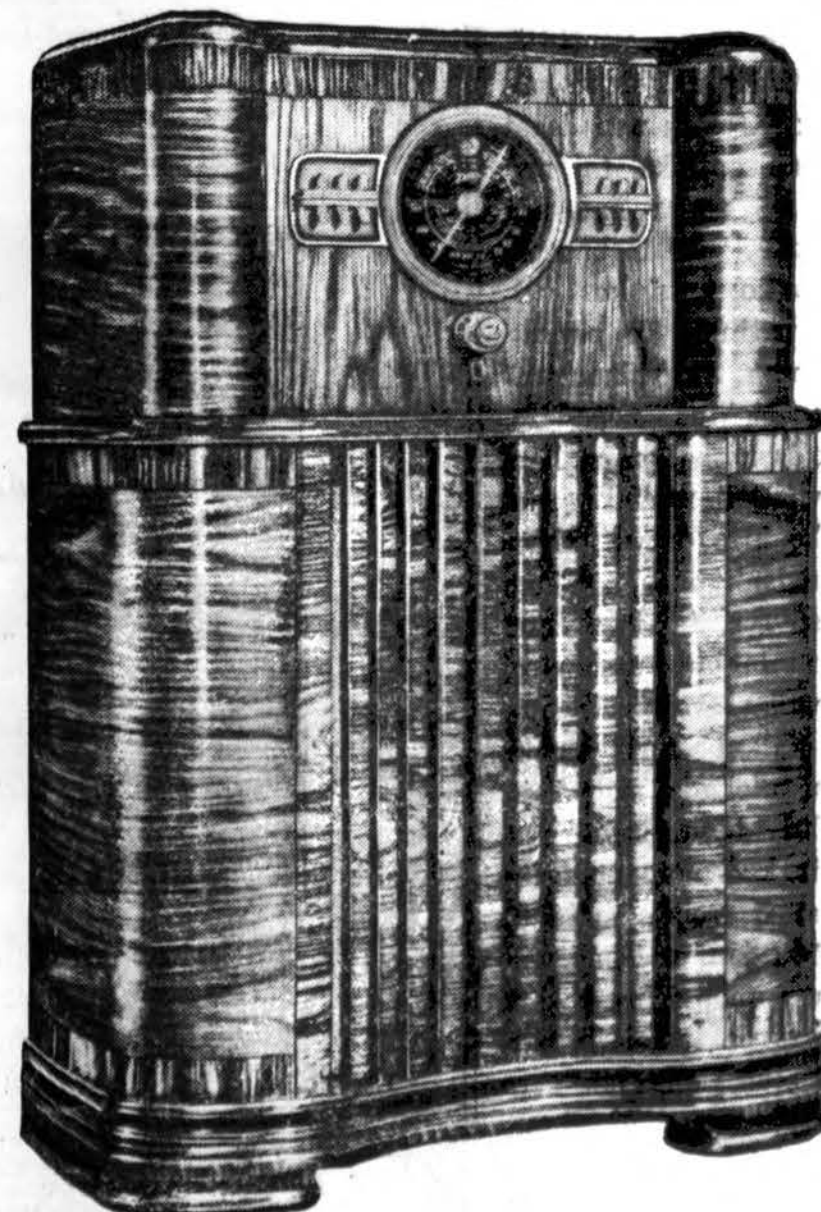
Gives You Both
Record and Radio
Entertainment

RCA Victrola U-123—the "Good Times" Model—has Automatic Record Changer, Crystal Pick-up, New Top-Loading Needle Socket. Radio entertainment with RCA Victor Electric Tuning Radio—push a button, there's your station.

EASY TERMS—
LOW DOWN
PAYMENT

1940 Radio ir Victorola kruvoj už \$99.00
12 rekordų Dykai. Nuolaida už seną Radio.

Radio, kaip ant paveikslė \$69.95 — Nuolaida už seną radio. Didžiausias iškrovimas visų radio išdirbysčių — Philco, RCA Victory, Zenith, General Electric. Mažos Radios po \$5.95

Pirkite Savo Namui Rakandus Iš Budriko Krautuvės. Teisingos Kainos — Mandagus Patarnavimas — Lengvi Išmokėjimai.

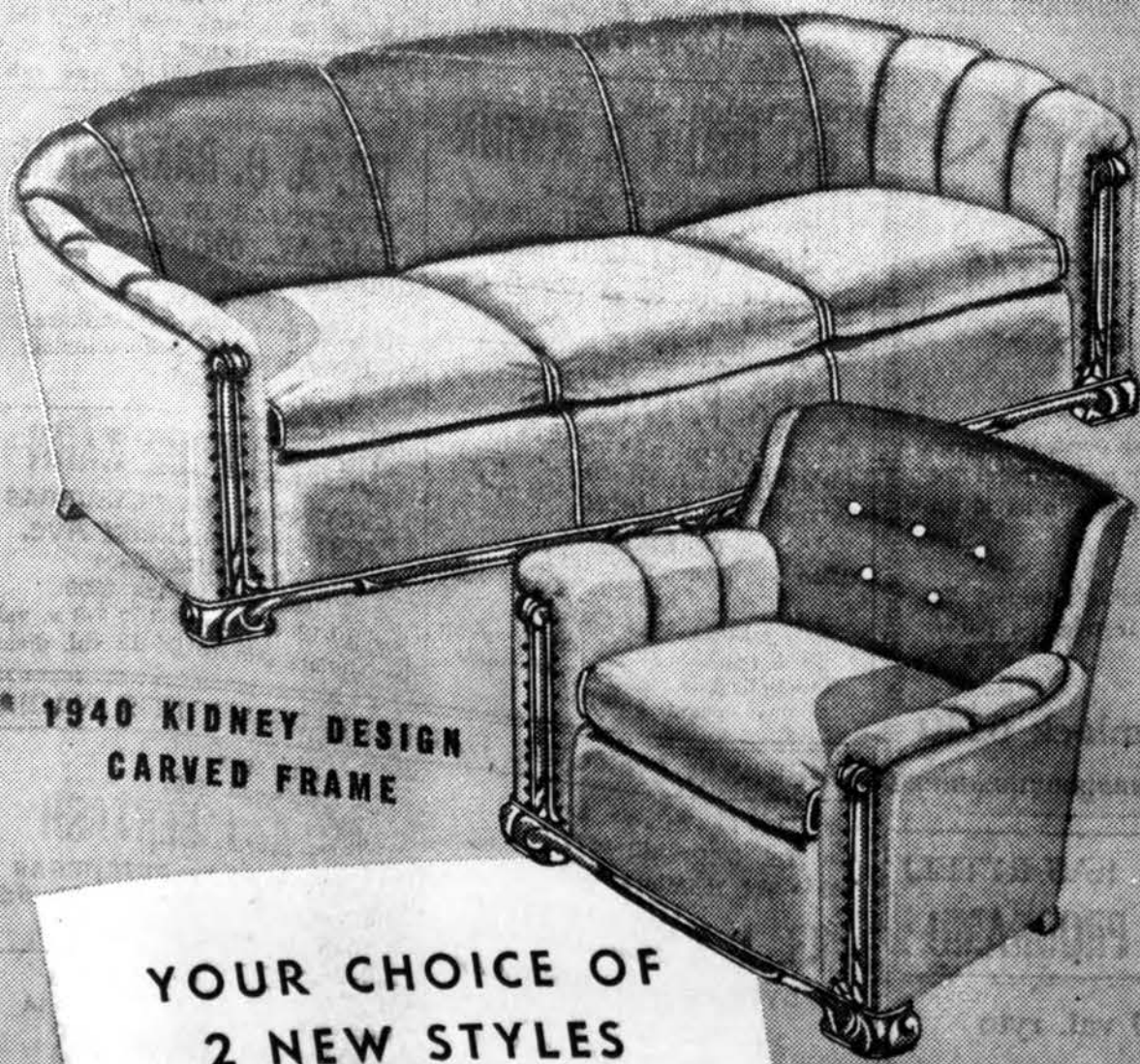
WE CAN SOLVE YOUR LIVING ROOM

COLOR HARMONY PROBLEMS

... COME IN TODAY
SEE THE SENSATIONAL NEW
Kroehler Color Harmonizer
SEE HOW IT CREATES YOUR OWN LIVING ROOM

Now, for the first time anywhere, you can select the *right* colors for your living room. It's simple as A-B-C with the new Color Harmonizer—and, this new service in our store is absolutely FREE, and there's no obligation to buy.

SPECIAL VALUES TO INTRODUCE THE KROEHLER COLOR HARMONY SERVICE AND THE NEW 1940 STYLE KROEHLER LIVING ROOM SUITES

1940 KIDNEY DESIGN
CARVED FRAME

YOUR CHOICE OF
2 NEW STYLES

\$59.00

Here are 2 wonderful values. Both suites are extremely comfortable and well styled. Tailored in your choice of many fine covering fabrics. Easy budget terms.

COMPANION CHAIR
& OTTOMAN

\$36.00

SOFA • CHAIR • 2 PILLOWS

\$69.00

Styled for mansions... but priced for thrifty housewives. Note the richly carved hardwood frame and new style channel arms. A simple, yet graceful design. Choice of desirable covering fabrics. Use our Budget Payment Plan.

18th CENTURY DESIGN

This suite was the "hit" of the Chicago Style Show. Fine wood carving, deep-seated comfort, graceful lines. A wonderful value at this low price. Select your own covering fabric. \$10.00 down delivers... up to 18 months for balance.

\$79.00

ENGLISH CLUB...CARVED

JOS. F. BUDRIK FURNITURE HOUSE
3409 S. Halsted St. Tel. Yards 3088

GARBĖ IR TĖVYNĖ

Mūsų automobilis lekia per valandą 100 kilometrų. Neleistinas greitis, ypač, kad beveik kiekvienoje kryžkelėje būdi šauliai, patikrina kiekvieną pravažiuojantį. Laimei, su mumis vienas štabo karininkas, — gyvas leidimas, — įgalinas mus vykti į tas vietas, kurias šiandien pamatyti daug kas trokšta.

Jau ties Birštonu pamatome pirmuosius lenkų karius (Birštone internuotųjų stovykla). Keista matyti jų uniformas mūsų žemėje. Jos taip nesiderina su mūsų gamtovaizdžiu. O patys kariai? Dar vakar eidamas Kauno senamiesčio gatve mačiau ilgą internuotųjų automobilių vorą, bent keliasdešimt. Kai kuriose mašinose, šalia lenko šoferio, mūsų sargybinis. Automobiliai žvimbia pro šalį, nesukeldami ypatingo praeivių dėmesio. Bet štai kažkur pravažiavimas „užsikimšo.“ Vienas šoferis lenkas, naudodamasis sustojimu, išsoksta iš mašinos ir bėga... į krautuvę. Kitas išlipa ir žiūrėja mašinos ratus. Sustoja keleatas praeivių: „Kaip jauties?“ — klausia kažkas lenkiškai.

— Ne savam kaily... — atsako liūdnai lenkas. Atbėga mūsų kareivis.

— Kas atsitiko? — klausia jis gerokai rūsėiu tonu, puičiai lenkiškai ištardamas.

— Draugas nuėjo valgyti pirkti.

— Aa! Tvarkykis.

Smalsuolių daugiau. Staiga išdygsta policininkas:

— Ko žiopsote? Nematėte lenkų! Ne tie patys žmonės? Ką?

— Ne tie patys žmonės, — skamba dabar mano sąmonėje žodžiai, kai matau vėl lenkus Lietuvos plentuose. Tie patys, ir ne. Tie patys, nes kiekvienas jų tiki Dievą ar netiki, meldžias ar keikias, myli tėvynę, ar ją išduoda, kovoja su priešu ir t.t. — žodžiu, visas rinkinys teigiamų ir neigiamų ypatybių, bendrų visos žmonijos, įvairių tautų atstovams.

Jiems sakė: „Eikite ginti tėvynę.“ Jie ėjo. Jie gynėsi. Jie kovojo. Ir tik nelaimė priartėjus, kada keliasdešimt milijonų gyventojų valstybė — vakarykštis milžinas, diktavęs savo valią ne vienam kaimynui, griuvo — gal būt tik tada dažno lenko kario galvoje kilo mintis: „O už ką mes kovojome, ką gynėme? Žemę, kurios neturime, nes ji dažniausiai dvarininkų ir turtinųjų pramonininkų rankose, valstybę, kurios valdžia slėgė milijonus žmonių, kuri draudė net vaikus mokytį gimtąja kalba.

„Tie patys žmonės,“ tik. Dieve mano, kaip skiriasi jie

nuo mūsų karių — ūkininkų, darbininkų, inteligentų, kurie žino už ką jie kovoja, kurie būdami nedidelės tautos nariai, vis dėlto yra kieti, kaip titnagas, nes stiprūs išvidiniu ryšiu, tuo kilniu teigiamu kūrybos jausmu. Kiekvienas mūsų pilietis jaučiasi kurias Tėvynei gerovę, jis, lyg kukli plytelė valstybės rūmė. Kokia baisi išsivysčiusio, savigarbos praraja skiria mus nuo jų!

Ir šiandien, kada mes esame liudytojai tos katastrofos, mūsų tautos būdas pasireiškė visu kilnumu: nesuvedame sąskaitų su buvusiu priešininku, neprikaišiojame jam to kartumo, kurio tiek ir tiek prisirinko per daugelį metų mūsų sieloje. Atvirkščiai, skildini santūrumo ir savigarbos, gelbstime juos varge: duoda me pastogę ir globą.

Supratu, kodėl internuotieji, kuriuos teko matyti ir kalbėti, nežiūri į akis. Ak, gi jie dabar ne imperialistinės valstybės valios vykdytojai, bet žmonės. Juos labai veikia prasmingas mūsų tylėjimas. Tame reikšmingame tylėjime visas mūsų priekaištas ir užuojauta, visa tautos išmintis: „Nekask kitam duobės, pats įkrisi,“ ir atleidimas: „Nežino, ką daro.“

Sutinkame grupes internuotųjų, traukiančių nuo Alytaus. Vežimai. Automobilai. Raiti. Pravažiuoja dviračių lenkų policininkas. Ir vėl galvoju: „Gal būt, ne vieną Okupuotosios Lietuvos pilietį šis policininkas „eidamas pareigas,“ yra žiauriai nusikriaudęs, gal ne vienam griežtai tautiškai nusistačiusiam lietuviui yra surašęs protokolą... už „šulinio nešvarumą,“ „nesutvarkytą kaminą,“ nepririštą šunį.“ O dabar ir policininkas naudojasi mūsų svetingumu. Gal ir jam dabar sąžinė išmetinėja, o gal ir ne, bet jis aiškiai pamatė skirtumą tarp lenkų ir lietuvių būdo ir kultūros.

Nuo Merkinės pasukame N link. Kryžkelėje mūsų tankas. Štai kitas. Grioviuose kareiviai. Tolumoje raitininkų būrys. Ties tiltu per upę vėl tankas. Upėje civiliniai pabėgėliai girdo arklius. Pabėgėliai išbalusiais, įdubusiais veidais: moterys, vaikai, keleatas apysenių vyrų. Kai kurių veidai pamėle, nes vakaras drėgnas ir šaltas.

— Keliaujame arkliais jau 2 savaitės... iš Varšuvos. Baisu, baisu... Jau antrą dieną neturime ko valgyti... Dieve, kokia nelaimė, — guodžiasi jie.

— Tuoju miestelis, — ramina juos, — gausite valgyti ir sušilsite.

Pasirodo, kad šių pabėgėlių tarpe yra viena Grovienė, įžymaus laikraščio redaktorius, šiaip pasiturinčių žmonių. Kas gali juos dabar atskirti šiuose apdaruose?

Arčiau administracijos linijos plentas visiškai sąmanomis apžėlęs. Sąmanos nenudilo net pereinamais metais „atnaujinus Lenkijos Lietuvos diplomatinis santykius.“

Sutinkame mūsų sunkvežimį, velkantį ant buksiro du

lenkų lengvuosius automobilius. Mums sustojus ir besikalbant, vienas, lenkų automobilis sėdįs mūsų raitininkas, išsoksta ir mėgina užvesti lenkiško automobilio motorą. Jam tai pasiseka padaryti. Tada, leitenanto įsakytas, jis atsiriša nuo sunkvežimio ir sėpdomasi sėdasi prie vairu.

Isivaizduokite: mūsų raitininkas pirmą sykį gyvenime nori suvaldyti keletą lenkiškų, kad ir motorizuotų „žirgų.“

Pusę kilometro nuo administracijos linijos visos pamušės pilnos mūsų karių. Čia pat du mūsų sanitariniai autobusai. Lenkiška virtuvė įvirtusi į griovį.

Pravažiuoja vežimas. Jame keletas lenkų kareivių, civilis ir mūsų sargybinis. Civilis mus sveikina ir šypsos. Taip pat sveikina lenkai. Tą civilį tikrai esu matęs, keliaudamas Vilniaus krašte, bet kas jis — neprisimenu.

Linija. Tos pačios tiek kartų su širdgėla matytos šiaudinės gairės. Spygliuotos vielos. Lenkų kordono rainuota būdelė, kurią ardo Ok, Lietuvos gyventojai. „Sienos čia nebus,“ — ryžtingai sako jie, kai klausiu, ką jie daro. Vienas jų atneša nuplėštą nuo kordono namo lenkišką vėliavą. „Išskeltume savas lietuviškas, — guodžiasi jis, — bet turime tik žalią ir raudoną spalvą — geltonos neturime.“

PASKOLOS
Greitai ir Pigiai ant
1-MŲ MORGIČIŲ

Dividendai ant padėtų pinigų išmokami Vas. ir Rugp. mėnesiuose
KIEKVIENO TAUPYTOJO TAUPINIAI APDRAUSTI IKI \$5,000.
per Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D. C.

OFISO VALANDOS: Antradienį ir Trečiadienį nuo 9 v. ryto iki 5 v. v.
Pirmadienį, Ketvirtadienį ir Šeštadienį nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

St. Anthony's Lithuanian Parish
Building & Loan Association
Joseph F. Gribskas, Sec'y
1500 So. 49th Court, Cicero, — Phone Cicero 412

LEO NORKUS, Jr.
DISTRIBUTOR
OF
AMBROSIA & NECTAR BEERS

GERKITE tik GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Vieni geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarimą.

2423 West 64th St. Tel. Hemlock 6240

KAS RYTELJ... KLAUSYKIMES... KAS RYTELJ
ŠALTIMIERO LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ

10 val. ryto... W H I P... 10 val. ryto
(1480 Kilocycles)

Kaimiečių Kapelija * Aidų Aidai Kvartetas *
Pipirai * Šarun Burun Sesutės * Trys Lietuvaitės *
Bartų Šeimyna * Dėdė Brukas * Poerijų Vainikas *
Algirdas Brazis * Florencia Baisutė * Elena Pečiukaitė *
Jonas Rukšta * Mikas Overlingas * Kristina Kriščiūnaitė *
ir Juzutė Millerutė *

W H I P... 10 val. ryto iki 11 val. W H I P
Kas Rytą * Kas Rytą

M. DZIMIDAS
Bismarck Alaus Išvežiotojas

Pristato geriausios rūšies Bismarck Alų į Alines, kitas įstaigas, pirkikus ir t. t.

Reikale kreipkitės pas M. Dzimidą, — gausite greitą ir sąžiningą patarimą.

4138 Archer Ave. Tel. LAFayette 0401

Vienam viršilui siūlau atiduoti savo antpečių geltoną spal-

(Tęsinys 7 pusl.)

AKIŲ GYDYTOJAS

DR. VAITUSH, OPT.

SPECIALISTAS OPTOMETRICALLY AKIŲ LIETUVIS
Suvirš 30 metų praktikuojantis
Mano Garantavimas
Palengvina akių įtempimą, kas esant praeitini galvos skaudėjimui, svajimo, akių įtempimo, nervuotumo, skaudamą akių varstą, atitaisa trumparegystę ir toliaregystę. Prieš kiekvieną egzaminavimą daromas ausis elektra, parodantis mažiausią kiazdas. Speciali atšyla atkreipiamas mokyklos vaikus. Kreivose akys atitaisomos.
Valandos: nuo 10 iki 8 val. vak.
Nedėlioj nuo 10 iki 12 val.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be aklino. Kainos pigios kaip pirmiau.

4712 SO. ASHLAND AVE.
Telefonas YARDS 1375

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Cicero 1484.

DR. S. R. PALUTSIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Kamp. 15tos Gat. ir 49th Ct.
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 popiet ir 7 iki 9 vak.
ir pagal sutartį.

Res. 1625 So. 50th Avenue
Tel. Cicero 1484.

DR. A. JENKINS

(Lietuvis)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street
OFISO VALANDOS:
Nuo 1 — 4 ir nuo 7 — 9 vakare
Taipgi pagal sutartį.
Ofiso telefonas PROspect 6737
Namų telefonas VIRginia 2421

TEL. YARDS 5557

DR. FRANK C. KWINN

(KVIEČIŲNINKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
OFISO VALANDOS:
2—4 ir 7—8:30 Vakare.
ir Pagal Sutartį.

DR. P. J. BEINAR

(BEINARAUSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6900 So. Halsted Street
TELEFONAI:
Ofiso — Wentworth 1612.
Res. — Yards 3955

OFISO VALANDOS:
2 iki 4 popiet, 7 iki 9 vakare.
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Res. 6958 So. Talman Ave.
Res. Tel. GEORgiahill 0617
Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val. 2—4 ir 7—9 vak.
Kartu ir Nedėliomis suitaras
2423 W. Marquette Road

DR. STRIKOL'IS

PHYSICIAN and SURGEON
1645 So. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį
Office Tel. YARDS 4787
Namų Tel. PROspect 1938

DR. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1—3 popiet ir 7—8 v. v.
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPUBLIC 7868

Office Phone Res. and Office
PROspect 1028 2559 S. Leavitt St.
Val. 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0706

DR. J. J. KOWAR

(KOWARAKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Yards 5146.
VALANDOS: Nuo 11 iki 12;
2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniais: 11 iki 12

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir aklino prietaiko
3343 S. Halsted Street

DR. P. ATKOCIŪNAS

DANTISTAS

1446 So. 49th Court, Cicero
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir
Penktadieniais
Valandos: 10-12 ryto, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago

Pirmadieniais, Trečiadieniais ir
Šeštadieniais
Valandos: 3—8 P. M.

Tel. CANal 5969

DR. WALTER J. PHILLIPS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2155 West Cermak Road
OFISO VALANDOS:
1 — 4 ir 6:30 — 8:30 vakare.
ir pagal sutartį.

DR. F. C. WINSKUNAS

PHYSICIAN and SURGEON
2158 W. CERMAK ROAD
Ofiso tel. CANal 2345
Ofiso Val. 2—4 ir 7—9
Res. 2305 S. Leavitt St.
Res. tel. CANal 0402

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 So. Ashland Ave.
2-tros lubos
CHICAGO, ILL.
Tel. MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 6
val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.
Sekmd. nuo 10 iki 12 val. ryto

Telefonas HEMlock 6284

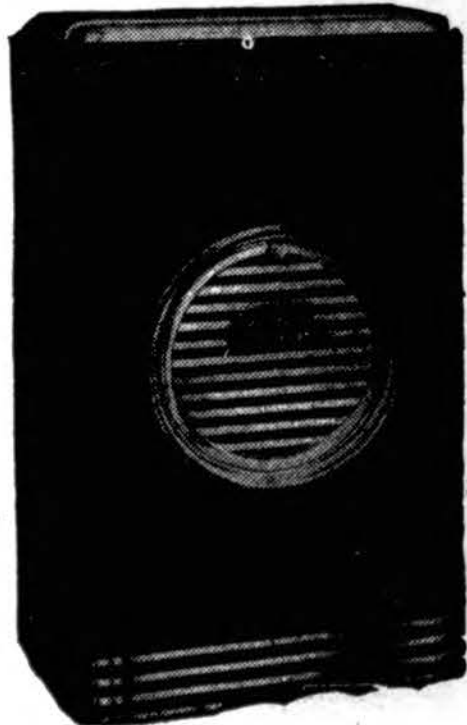
DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2415 W. MARquette Rd.
Ofiso valandos:
10—12 val. ryto
2—4 ir 6—8 val. vakare.
Trečiadieniais ir Sekmadieniais
Susitarus.

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Rez. Tel. PLaza 3200
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną

ANGLIMS IR ALIEJU ŠILDOMI PEČIAI

Alieju Kurenami Pečiai dėi 3 arba
4 kambarių po

\$29.50

Anglimis Kurenami Pečiai Tikrai

\$17.05

**DIDELIS PASIRINKIMAS
VISOKIŲ PEČIŲ**

Roosevelt Furniture Co

2310 West Roosevelt Rd.

Chicago, Illinois Tel. SEEley 8760

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS REAL ESTATE INSURANCE AND LOANS

Statav visokios rūšies namus ant lengvų mėnesinių įmokėjimų. Darau visokių taisyklių darbą be jokio cash įmokėjimo, ant lengvų mėnesinių įmokėjimų (išgautu geriausiu atlyginimu iš Fire Insurance Company dėl taisyklių apdėgų šių namų). Darau paskolas ant namų ir senų namų, ant lengvų mėnesinių įmokėjimų nuo 5 iki 20 metų. Reikale kreiptis prie:

JOHN PAKEL

6816 S. Western Ave. Phone Grovehill 0306

30 METŲ SUKAKTIES PROGA "DRAUGA" SVEIKINA

VLADAS STANKŪNAS

FOTOGRAFAUS

3315 So. Halsted St. Telephone Yards 1546
Chicago, Illinois

Grant Works Coal & Oil Co.

Adomas Bernadišius, sav.

16th Str. & 49th Ct. Telephone Cicero 311

Cicero, Illinois

SVEIKINA

"Draugą", 30 metų sukaktį švenčiantį

"Draugą", švenčiantį 30 metų sukaktį

SVEIKINA

Mid-West Jewelry and Music

Antanas P. Liakas, sav.

2049 W. 35th St. Telephone Lafayette 0332

Chicago, Illinois

GARBĖ IR TĖVYNĖ

(Tęsinys iš 6 pusl.)

vą. "Manai ne?" rūšiai atsako jis, ir staiga tyliai, lyg kokią paslaptį pranešdamas, paaiškina: "Visa atiduočiau, kad tik Vilnių būčiau."

Už spyglių renkasi daug Ok Lietuvos jaunuolių.

— Ar lenkų kariuomenėje jūs buvote?

— O kaip gi!

— Tik dabar namie?

— O kodėl ne? Visi pabėgom, Už ką kariauti! — dūkuoja jie ir taip gražiai šypsos, kad, rodos, ir vakaras šviesesnis pasidaro.

— Priimkite mus į lietuvišką — pažūrėsite, kaip mes kovosim!

— Truputį tylime.

— Kodėl jūs pas mus neatėinat? — primygtinai klausia moteris mūsų atsarginio. — Aš penkiolika kilometrų ėjau... Norėjau pasižiūrėti jūsu...

Atsarginiai rimti. Visi vyras į vyrą. Stambūs, gerai apsirebę. Tik, matyt, išvargę. Karininkai taip pat. Vienas leitenantas man iš karto atrodė lyg išgėręs. Paaiškėjo — tris paras nemigęs. Darbmetis. Tenka priminti internutus, tvarkyti ginklus, siųsti žmones, rūpintis savo kariais.

Nuolat skamba telefonas. Praneša vis apie perėjusius lenkus.

Žmonės iš pakrūmių renka ginklus ir perdoda mūsų pusėn. Palinijū žygiuoja mūsų sustiprinti patruliai. Girdėti reti šūviai. Kartais jie dažnėja. Kas gali šaudyti? Šiame rajone dar Sovietų kariuomenės prie administracijos linijos nesirodė.

Žmonės iš anos pusės pasakoja, kiek lenkai Druskininkų miestely sudegino ginklų, kaip kitur žydai šaudė į bėgančius lenkų karius, kas darėsi Vilniuje. Atrodo, kad jie ten buvę ir viską žino.

Tolumoje vis šaudo. Nepaisome. Tik patruliai, išgirdę šūvius, akimirkai stabteli.

Kareivių būriai išsili pušyne. Nė vienas karininkų nesėda. Jiems poilsio nėra. Laukimo nuotaika. Nervai įtempti. Kas ten vyksta anoje pusėje — niekas tikrai nežino. Reikia viso ko laukti, reikia viskam rengtis.

Darda vežinams. Klausia įsitępia. Ne! Tai mūsų pusėje — ūkininkas, kurį prieš

dešimt minučių mes aplenkėm.

— Ar duonos parvežei? — klausia kareivis ūkininką.

— Ne! — nusiminęs atsako.

Mūsų kareivių grupė juokiasi: "Duonos išgėdė! Mes tris dienas duonos negauname."

— Kaip tai? — nustembu,

— duonos negaunate?

— Nėra. Visą išpirkė...

— Tai kuo jūs mintat?

— Tabaku, sviestu, lašais, bulvėm...

— Nebijok, atsarginiai atsargų turi...

Ir vėl, linksmai nusijuokę, nors tamsu, jie varto "Karių", kurio paskutinį numerį atvežėme iš Kauno.

Man taip ir liko neaišku, ar jie turi duonos, bet kad jie turi neišsamių humoro atsargų, tai buvo labai ryškiai pastebima.

Prie ugniakuro kepame grybus ir filosofuojame. Vienas atsarginis, matyt, buvęs pasienio policininkas, pasakoja: "Kai buvo prieš pora mėnesių į N. atvažiuavę lenkų turistų, ot prisijuokėm. Žinai, prieina prie manęs viena ponina ir kažko klausia lenkiškai. Sakau: "Nesuprantu, ponina, nieko nesuprantu."

Nesuskalba, žinot, lenkai. O mums mūsų klebonas buvo pasakęs: "Vyrai! Turistai ir taip įsitikinę, kad Lietuvoj daugybė lenkų, nes daug kas lenkiškai supranta. Nepatvirtinkit nors jūs tos nuomo-

nės." Na, mes ir netvirtinome. Pagaliau ateina prie manęs viena lenkė ir grynai lietuviškai klausia: "Po-ae, kur čia patogumai..." "Pasirodo", bent šešetas jų mokėjo lietuviškai."

Išgirstu dar vieną būdingą įvykį, kaip būriui internutų einant per miestelį, kažkur moterėlė įkišo lenkui kareivui ryšulėlį. Tas, užuot padėkojęs, leptelėjo: "Aš dar ne elgėta..." "Dievuliau, tu Dievuliau!" — suaimanavo moterėlė, — tie lenkai dėl savo honoro taip visą valstybę pra..."

Naktis užklumpa mus NN miestely. Viešbučiai (du) pilni. Miestely daug mūsų kariuomenės ir internutų lenkų: civilių, kareivių ir aukštųjų karininkų. Policijos nuovadoj darbmetis. Viršininkas labai stambus vyras, darbo įkaršty užmiršęs net kailiniukus nusivilkti, ir to net nematęs, tvarko, įsakinėja metaliniu balsu, kuris nesiderina prie jo labai nepikto veido. Jis kažkuo nepatenkintas, nors valdosi.

Įsibraunu į viešbutį aplinkiniams keliais, nes didžiosios durys užantspaudotos; galbūt dėl to, kad čia pat restoranas, o svaiginamieji geri mai pardavinėti draudžiama.

Nėra laisvų kambarių... Guodžiasi šeimininkas, ir laukia, kada mes išeisim.

Mums ne kambarių reikia. Kokios nors lovos.

Ilgai tylime ir galvojame, kas daryti. Pagaliau randaime salomonišką sprendimą.

Kadangi vienas kambarys užimtas karininkų, kurie dėl darbo gausumo dažnai naktį neatvyksta, tai į jį "komandiruojamas" mūsų karininkas ir šoferis, o į kitą, virš loš užimtą kambarį, mes... du eiliniai.

Deja, kaip tyčia, tą naktį karininkai grįžo miegoti ir pamatę okupuotas savo lovas, net nepareiškę pasipiktinimo, išėjo į... šiaudus, o mūsų viršilos, laimei, nematėm. Jis, tur būt, mus būtų be ceremonijų išbaręs.

Vėl prie linijos. Giedras saulėtas rytas, gražios apylinkės, vykstančio istorinio momento svarbumas — visa tai kelia nuotaiką.

Leitenanto, tris paras nemiegojusio, negalima pažinti. Nusikutęs, veide džiaugsmas, balsas dar griežtesnis. Jis stebina visus mus savo energija ir sumanumu. Kariai taip pat linksni, šildosi saulėj ir prie ugniakuro. Šūviai anoje pusėje reti. Internutų jau mažiau. Kariai valo šautuvus... Naujiena! Laukiamas kariuomenės vadas.

Ties mūsų sargybos sargine (būdele) trys lenkai. Vienas, metų 45, apyžiliis karininkas, kitas — eilinis. Jie stovi ir tyli, lyg žemę parduotų. Čia pat dar vienas kaimiečio drabužiais kareivis su dviračiu. Jie perėjo iš anos pusės šią naktį. Suvargę, nusiminę, akis žemėn įbėdę. Kalba nesimezga. Sužinome, jog vyresnysis, gimęs Krokuvoj, ten jo šeima, o jaunesnysis, — Varšuvos darbininkas. Pirmą sykį šiuose kraštuose. Kovoti buvę sunku. Apsika-

Į LIETUVĄ

Keliaukite Vikingų Laivais
Per Gotenburgą, Švediją

Laivų išplankimų tvarkraštis ir laivakorčių kainos suteikiama nemokamai. Kreipkitės į mūsų autorizuos agentus ar bet kurią mūsų raštinę.

Tamstos kelionei niekas nepatarnaus geriau prisirengti, kaip Tamstos vietinis laivakorčių agentas.

SWEDISH AMERICAN LINE
181 N. Michigan Ave. Chicago, Ill.

sus, lauki prieš iš priešakio, o čia užlekia keliasdešimt lėktuvų ir skutamu skridimu visa nušloja. Stačiai paraližuoja norą kovoti.

Vyresnysis kietai suspaužia lūpas ir lyg kamuolį nuryja.

— Gal norite valgyti?

— Nenorime ponų suteikti rūpesčio... Gal tik gerti...

Kareivis, paėmęs jų gertuves, nueina vandens. Mes atnešame duonos ir dešros. Nežiūrime, kol jie visa tai suvalgo. Pernelyg graudus vaizdas.

Prie ugniakuro girdžiū mūsų kareiviai kalba: "Ateina pulkininkas ir atveda prie linijos kareivių kuopą. "Na, vyrai, baigta... Kur norite — eikit. Ar į Lietuvą, ar grįžkit namo... Dalis eina į

(Tęsinys 8 pusl.)

URBA Gėlių Mylimiems.
Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, ir Puošimams.
GELININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Phone LAFayette 5800

**SKOLINAM PINIGUS
ANT 1-MŲ MORGICIŲ**

Kiekvienos įmokos padėti pinigai yra apdrausti iki \$5000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corp., po United States Government prižiūrimi.

Mokame Už
Padėtus Pinigus **3½%**

Ofiso val.: 9:00 val. ryto iki 5:00 vak. Pirmadieniais, Ketvirtadieniais ir Šeštadieniais iki 8:00 vak.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

JOHN PAKEL, Pres.

6816 S. Western Ave. Phone GRO. 0306

**GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
KELNER—PRUZIN**

Geriausias Patarnavimas — Moteris patarnauja
Phone 9000 620 W. 15th Ave.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOTVIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Avenue

Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visose
Chicago dalyse

Klausykite mūsų radio programos Antradienio ir
Šeštadienio rytais 10.04 valandą, iš WHIP stoties (1480.)
Su Povilu Šaltinienu.

Katalikiškas Laikraštis Yra Jūsų Geriausias Draugas.
Kaipo Toksai, "Draugas" Užsipelnija Jūsų Pilnos Paramos.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS, CICCEROS LIETUVIŲ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

**AMBULANCE PATARNAVIMAS
DIENĄ IR NAKTĮ**

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE
MIESTO DALYSE

Anthony B. Petkus

6834 So. Western Ave.
GROvehill 0142
1410 S. 49th Court
CICero 2109

Lachawicz ir Smal

2314 West 23rd Place
Phone CANal 2515
Skyrius 42-44 E. 108 St.
Phone PULman 1270

J. Liulevičius

4348 So. California Ave.
Phone LAFayette 3572

S. P. Maziuka

3319 Lituanica Avenue
Phone YARDs 1138-1139

Antanas M. Phillips

3307 Lituanica Ave.
Phone YARDs 4908

I. J. Zolp

1646 West 46th Street
Phone YARDs 0781-0782

Albert V. Petkus

4704 S. Western Ave.
Tel. LAFayette 8024

P. J. Ridikas

3354 So. Halsted St.
Telefonas YARDs 1419

Skelbimai "Draugo" CLASSIFIED Skyriuje

Yra Pigūs Ir Pelningi. Pabandykite.

GIESMYNAS

Išgykite Naują Giesmyną. Jame rasite Vistoms Metams Reikiamas Giesmes.
Giesmės ir muziką patvarkė Ant. S. Pocius.
Išleido C. L. R. K. Vargonininkų Provincija.
Knygos kaina — 50 centai, priedas 10 centų persuntimui.

LIETUVISKAS

MISOLELIS
šlovinkim Viešpatį.

Mišios ir Mišparai, Lietuviškai ir Lotyniškai, visoms Sekmadėnams ir šventėms, ir kitos Mados ir Giesmės. Antras patalysytas leidimas. Parašė Kan. Ad. Sabaliauskas. Stipriais odos viršeliais, kaina — 2.75. Reikalauskite iš: **DRAUGAS PUB. CO.**

2334 So. Oakley Ave.,

Chicago, Illinois

GARBĖ IR TĖVYNĖ

(Tęsinys iš 7 pusl.)

Lietuvą, kiti išsiskirsto, o pulkininkas nusišauka.."

Kitas pasakoja:

"...Jis taip draudžiai prašosi mūsiškio: "Pone leitenante.. palikite man mano kardą.. Tai mano prosenių kardas.. Šeimynos brangybė..". Ką gi, paliko! Kardas surūdyjęs, niekam tikęs, kaip aš manau, bet, mat.."

— O aš mačiau, — įsiterpia žvalus jauno veido kareivis, — vienas lenkų šoferis, apsikabinęs vairą, kad verkia, kad verkia.. net gaila.."

"Ant jų kardu vis parašyta "Honor i ojezyzna"

(Garbė ir tėvynė), — aiškina viršila.

Visa tai kalbama epiškai ramiai, visa smalsiai kitų karių klausoma. Klausau ir aš, stebėdamasis mūsų karių sąmoningumu, — o mintis, kaip debesys, užgula galvą. Pirmas, antras, trečias ir ketvirtas Lenkijos padalinimas. Ir vis dėl tų pačių klaidų. Vis dėl socialinės nelygybės, dėl skriaudų, dėl neleistino, nežmoniško išdidumo ir menkystės, dėl beprasmiško keršto, dėl gobštumo atgauti iš kitos valstybės vieną valscėjų, kuris, gal būt, buvo lemtingas visai Lenkijos valstybei.

Šiandien, kada dar lenkų

žemė garuoja krauju ir rūksta išniokoti miestai, kai daug daug lenkų liko be tėvynės, gal būt, šandie jie supras kokios kilnios reikšmės turi žodžiai: "Garbė ir tėvynė," ne tąja prasme, kaip iki šiol kad buvo, bet žmonišką, amžinąją prasme.. Gal būt, tai jiems suteiks jėgų iškęsti šią nelaimę ir pažeminimą, gal būt, tai daugelis supras ir, pagaliau, bus įrodyta, kad žmonių gyvenimą, tautų ir valstybių santykius reikia tvarkyti amžiniais teisybės ir teisės dėsniais..

Kad ir be tėvynės, bet nepraradus garbės, dar galima atkurti gyvenimą, bet atkurti jį naujais pagrindais.

Jurgis Normančias

Gyvenimas nors trumpas, bet doras yra daug geresnis už ilgą, bet blogą.

Kas kryžių sutikęs maloniai apkabina, tas nesuklups nė po sunkia gyvenimo našta.

Nesunku tiems nugalėti kitus, kurie yra nugalėję save.

Visa, Kas Gera — Vilniaus Krašto Lietuviai

KAUNAS (E) — "Lietuvos Aidas" straipsnyje "Geriausios žmonės — Vilniai", be kt. rašo: "Visa, ką mes turime gera, duokime ir Vilniaus krašto lietuviui. Mūsų amžino-

Eleonor Holm, plaukikė ir kino artistė, pas New York miesto teisėją Pecorą išsiėmus leidimą vedyboms su Billy Ross. (Acme telephoto)

ji sostinė Vilnius turi susilaukti tik sąžiningiausią, pavyzdinčiausią valdininkiją. Tik tikrieji kultūros patikėtiniai turi reikšti savo žodį ir darbą Vilniuje. Mes nesame šventieji, kad neturėtume net

pažeistos sąžinės žmonių, kurie vis tik gali eiti vienas ar kitas pareigas ir gyvena savo suterštas dienas iš visuomenės malonės. Tokie žmonės Vilniuje neturėtų turėti jokio viešo ir atsakingo darbo. Mes

ONCE IN A LIFETIME YOUR Bridal Photograph

ISN'T IT WORTH HAVING IT MADE BY A DEPENDABLE AND RELIABLE ARTIST TO BE ASSURED OF LASTING SATISFACTION AIR CONDITIONED BY REFRIGERATION FOR YOUR COMFORT IT COSTS NO MORE TO GO TO

WOLK

1945 West 35th Street
PHONE LAFAYETTE 2813

INTERNATIONAL LIQUOR CO.

Sav. FRANK VIZGARD

Mes esame distributors dėl sekančių distilerių: Calvert, Schenly, Gooderhan, & Worts, Seagram's, Frankfort, Hiram Walker, National Distillers, Du Bouche, Jim Beam, Century Distilling ir American Distilling.

Turime geriausios degtinės po mūsų lebeliu. Kainos žemiausios. Taipgi turime tikrą Lietuvišką Krupniką.

Mūsų Valandos: nuo 9 iki 5 kasdien.

Užsakymai išvežiojami sekančią dieną.

6246-48 S. California Av.
Chicago, Illinois
Tel. REpublic 1538-9

30 Metų Sukakties proga
"DRAUGA"
sveikina
St. Anthony's
Lithuanian Parish
Building & Loan
Association

PASKOLOS Greitai ir pigiai ant 1-mų morgičių

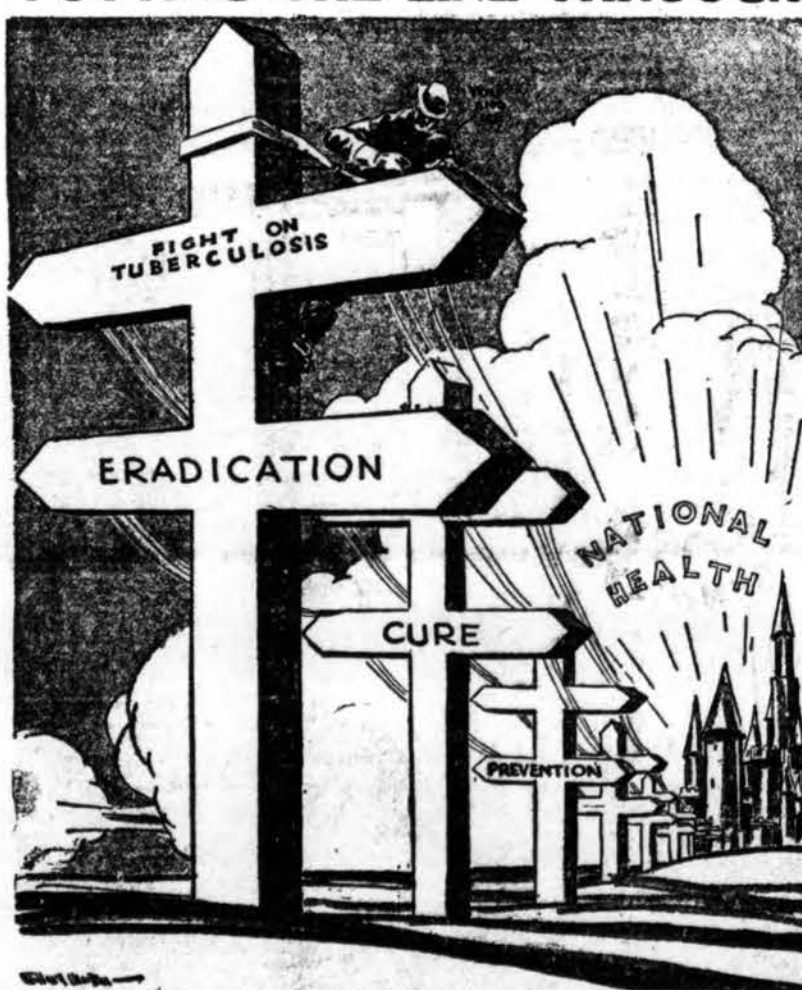
Kiekvieno Taupytojo Taupiniai Apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D. C.

1500 S. 49th Ct., Cicero — Phone Cicero 412

Joseph F. Grybanskas, Sec'y

PUTTING THE LINE THROUGH

KLAUSYKITE New City Furniture Mart

RADIO PROGRAMO

ANTRADIENIO VAK., 8:00 VALANDĄ, iš stoties WSBC — 1210 kilocycles.

Programė dalyvauja St. Louie-Louie Komedijška Grupė ir didelė eilė kitų radio žvaigždžių.

Kviečiu visus kaimynus, draugus ir pažystamus naudotis mano patarnavimu.

Midwest Service Station

PATARNAUJA LIETUVIAI

Range Aliejus, Gasas, Aliejus, Lubrikacija ir Mašinų Plovimas.

Tire ir Battery Service — 24 valandų Patarnavimas.

2335 South Western Avenue

TELEFONAS CANAL 3764

Vic Juknis, sav.

ALEX ALESAUSKAS & SONS

Wholesale Furniture Co.

6343 So. Western Avenue
REPUBLIC 6051

Tel. CANal 9585
WEST SIDE VIEŠBUTIS
Walter Neffas, sav.

Kambariai Rendon, Dienai Ar Savaitei

Salė Rendon Dėl Visų Parengimų — Veselėms, Sokiams, Baliaams. Virtuvė Ir Sidabriniai Indai Dykai.

2435 So. Leavitt St.
Chicago, Illinois

TURTAS VIRŠ — — — — — \$3,500,000.00

ATSARGOS KAPITALAS — \$250,000.00

Dabar mokam 3 1/2% už padėtus pinigus. Duodam paskolas ant namų 1 iki 20 m.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVENUE

SAVINGS FEDERALLY INSURED

JUSTIN MACKIEWICH, Pres.

NAUJAUSI IR GERIAUSI

RAKANDAI

PIGIAUSIA KAINA — CASH ARBA

LENGVAIS ISMOKEJIMAS

Barskis Furniture House, Inc.

"THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904

1748-50 W. 47th St. Phone Yards 5069

turime tiek daug šviesių žmonių visose srityse, /

Kam Kankintis?

GAUKITE MCSU THERMIC PERMANENT WAVE

Mes pasižymėjome su mūsų "Machineless Waves," nes sugerenčiuoja ir švelniausius plaukus, ir tas gerbeniujimas laikosi tol kol plaukai išauga.

Mes garantuojame mūsų "permanents."

\$4.75 ir aukščiau

iki \$2.50 ir aukščiau

Mūsų Specialybės

CLAIROIL Plaukų Dažymas

Kūno Masažas

BERNICE'S BEAUTY SHOP

1725 WEST 47TH STREET

Kamp. Hermitage. Tel. Yards 2771

16 metų patyrimo.

UNIVERSAL RESTAURANT

Vestuvėms, Krikštynoms ir Kitokiam Bankietam Sutelktam Patarnavimui.

Linksmas Patarnavimas Visiems

750 W. 31st Street

A. A. NORKUS, sav.

Tel. Victory 9670

CRANE COAL COMPANY, 5332 So. Long Ave., Chicago - Tel. PORTsmouth 9022

POCAHONTAS Mine Run 18 gelausų malnų daug dulkų šimta. Perkane 5 tonas ar daugiau už toną... \$7.65 PETROLEUM CARBON COKE, perkant 5 tonas ar daugiau, tonas... \$7.40. Sales Tax Eksta.